

Szansa na bezzwrotną pomoc

Czyste powietrze nad Szczecinem

CORAZ częściej docierają do nas informacje na temat kłopotów z przekroczeniami stężeń substancji niebezpiecznych w powietrzu atmosferycznym w naszym kraju. Problemy te pojawiają się w dużych aglomeracjach oraz w rejonach silnie uprzemysłowionych. Wśród najgroźniejszych zanieczyszczeń wymienia się pyły zawieszane oraz węglowodory aromatyczne, pochodzące głównie z procesów spalania. Oprócz przemysłu na zwiększenie ilości zanieczyszczeń w powietrzu ma wpływ transport oraz sami mieszkańcy, którzy nieprawidłowo wykorzystują instalacje grzewcze.

Agnieszka Sobolewska – dyr. Biura Szczecin WFOŚiGW

JAK wynika z monitoringu prowadzonego na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie w naszym mieście od lat obserwujemy przekroczenia standardów jakości powietrza właśnie w miesiącach zimowych. Stały monitoring prowadzony jest za pomocą stacji pomiarowych usytuowanych przy ul. Andrzejaewskiego, al. Piłsudskiego oraz ul. Łącznej. Wyniki pomiarów na bieżąco są prezentowane na stronie internetowej www.wios.szczecin.pl.

W ostatnich latach obserwujemy w Szczecinie przekroczenia stężenia benzo(a)pirenu, substancji niebezpiecznej dla zdrowia oraz środowiska, o działaniu rakotwórczym, powstająca w wyniku procesów spalania związków organicznych. Zgodnie z „Programem ochrony powietrza dla strefy aglomeracja

Szczecin” w roku 2007 głównie wpływ na przekroczenia stężeń miała emisja powierzchniowa powstająca w wyniku użytkowania instalacji grzewczych indywidualnych i stanowiła 73 proc. emisji całkowitej. Wśród źródeł emisji tej substancji wymienia się także emisję liniową, spowodowaną natężeniem ruchu samochodowego, która we wskazanym roku wynosiła tylko 4 proc. oraz emisję punktową na poziomie 23 proc. Należy podkreślić, że obecnie sytuacja w bilansie emisji benzo(a)pirenu jest zbliżona. Nadal obserwujemy znaczący udział emisji powierzchniowej, za którą bezpośrednio odpowiedzialni jesteśmy my, czyli mieszkańcy miasta. Dlatego konieczne jest podjęcie działań ze strony samorządu oraz innych instytucji, odpowiedzialnych również za edukację w tym zakresie, aby uświadamiać mieszkańcom Szczecina, jak ważny jest to problem w kontekście jakości życia.

Urząd Miasta Szczecin wychodząc naprzeciwko potrzebom mieszkańców uruchomił tzw. patrole ekologiczne w oparciu o pracowników Straży Miejskiej oraz Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, które mają za zadanie kontrolować ewentualnych trucicieli. Ale to nie wystarczy, konieczne są inwestycje, które spowodują ograniczenie tzw. niskiej emisji. Ze względu na skalę zjawiska, nie wystarczy drobne inwestycje podejmowane przez mieszkańców indywidualnie, ale działania systemowe o zakresie kompleksowym. W pierwszej kolejności powinno się remontować i rozbudowywać zbiorcze syste-

my grzewcze, głównie w zakresie modernizacji i wymiany energooszczędnych i nieekologicznych źródeł ciepła, także w skojarzeniu z odnawialnymi źródłami energii, co w znacznym stopniu doprowadzi do ograniczenia emisji punktowej. Modernizacja i rozbudowa linii przesyłowych spowoduje ograniczenie strat ciepła podczas przesyłu, zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną, a co za tym idzie – ograniczenie emisji. Planując inwestycje w tym obszarze należy również uwzględnić możliwość rozbudowy systemu w celu przyłączenia nowych odbiorców ciepła.

Problemy niskiej emisji o charakterze powierzchniowym dotyczą najczęściej centrów miast, w których dominuje stara zabudowa, głównie kamienice oraz przedwojenne domy jednorodzinne. Właściciele i lokatorzy tych nieruchomości wykorzystują indywidualne systemy ogrzewania mieszkań i wody użytkowej. Są to bardzo często przestarzałe piece lub kotły, charakteryzujące się niską sprawnością i wysoką energochłonnością, co skutkuje wysokimi kosztami pozyskania energii cieplnej i wzrostem niebezpiecznej emisji. Istotnym elementem wpływającym na ograniczenie zapotrzebowania na energię cieplną jest termomodernizacja, w zakres której wchodzi docieplenie ścian i stropów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa systemów grzewczych wraz z wymianą źródeł ciepła. Działania te uwzględniają również instalacje urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, takich jak kolektory słoneczne, pompy ciepła oraz kotły i piece na biomase.

Wszystkie inwestycje związane z ograniczeniem emisji są bardzo kosztowne, stąd potrzeba uruchomienia środków publicznych w ramach częściowej pomocy bezzwrotnej na ten cel. W latach poprzednich uruchomiono szereg programów skierowanych głównie do jednostek samorządu terytorialnego oraz właścicieli i dysponen-

Nastrojowych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia oraz samych szczęśliwych zdarzeń w nadchodzącym Nowym Roku życzy Zarząd, Rada Nadzorcza i pracownicy Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

tów budynków użyteczności publicznej, finansowanych zarówno w oparciu o środki zagraniczne, głównie z funduszy unijnych oraz źródeł krajowych dystrybuowanych przez Narodowy oraz Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ze względu na znaczenie ograniczenia emisji niezbędne jest uruchomienie pomocy bezzwrotnej dla szerszej grupy beneficjentów, głównie spół-

dzielni i wspólnot mieszkaniowych, właścicieli indywidualnych nieruchomości oraz przedsiębiorstw energetyki cieplnej. Tym bardziej że działania w tym obszarze jednoznacznie wpisują się w realizację celów strategicznych określonych w dokumentach regionalnych, krajowych oraz strategiach i dyrektywach unijnych.

Agnieszka SOBOLEWSKA – dyr. Biura Szczecin WFOŚiGW

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ w szczecinie

Bez negatywnego oddziaływania na środowisko

Ośrodek Dobrej Energii

WZROST cen konwencjonalnych nośników energii, katastrofy ekologiczne związane z eksploatacją złóż surowców kopalnych, nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe spowodowane ociepleniem klimatu, wzrost poziomu mórz i oceanów stanowiący poważne zagrożenie dla egzystencji małych krajów wyspiarskich – to wszystko powoduje, że przywódcy światowi zainteresowani są pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych.

Kolektory słoneczne, czyli dobra energia.

ODNAWIALNE źródła energii zapewniają niezależność energetyczną, a ich eksploatacja nie wiąże się z emisją gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za postępujące ocieplenie klimatu Ziemi. Już w 2007 roku, w raporcie Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) podsumowującym zmiany klimatu stwierdzono, że „większość zaobserwowanego od połowy zeszłego wieku wzrostu średniej globalnej temperatury została najprawdopodobniej spowodowana przez gazy cieplarniane wyemitowane przez człowieka”.

Kraje Unii Europejskiej przykładają coraz większą wagę do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, ale równie ważnym kierunkiem zmian, jeśli nawet nie ważniejszym, jest poszanowanie energii i oszczędność energetyczna. W myśl idei, że najtańsza i najbezpieczniejsza dla środowiska jest energia niewytworzona.

Ośrodek Szkoleniowo-Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi od ponad pięciu lat prowadzi działania mające na celu popularyzację wykorzystania odnawialnych źródeł energii, poszanowania energii i wykorzystywania technologii pozy-

skiwania energii bez negatywnego oddziaływania na środowisko.

W ośrodku działa Punkt Konsultacyjno-Doradczy, w którym każdy może otrzymać bezpłatną poradę w zakresie wyboru odpowiedniego źródła ciepła do domu, instalacji i eksploatacji urządzeń OZE, redukcji kosztów zużycia energii w obiektach mieszkalnych i biurowych. Osoby zainteresowane mogą zapoznać się z praktyczną stroną eksploatacji urządzeń wykorzystujących OZE od ponad 5 lat eksploatowanych w ośrodku. Wykonywane są w nim także audyty termomodernizacyjne zarówno dla obiektów użyteczności publicznej jak i obiektów mieszkalnych.

W Europie Zachodniej coraz częściej inwestuje się w budownictwo pasywne, czyli takie domy, w których można mieszkać bez lub przy niewielkim wykorzystaniu energii na potrzeby ogrzewania (mniej niż 15 kWh/m² na rok). Co więcej, w Niemczech powstają już domy „produkujące” energię. Popularyzacja budownictwa energooszczędnego również jest przedmiotem naszych starań.

Ośrodek prowadzi także działania edukacyjne skierowane

do szerokiego grona odbiorców. Poczynając od przedszkolaków, poprzez uczniów szkół podstawowych, gimnazjalistów, uczniów szkół średnich, studentów, osoby dorosłe na studentach uniwersytetu trzeciego wieku kończąc. Podczas warsztatów poruszane są zagadnienia związane z odnawialnymi źródłami energii, poszanowaniem energii i zasobów, gospodarką odpadami, ochroną bioróżnorodności, klimatu i środowiska.

Zajęcia realizowane w ośrodku przyjmują formę warsztatów, doświadczeń, wykładów, prelekcji, obserwacji przyrodniczych, prezentacji czy też projekcji filmów tematycznych. Informacje przekazywane są w taki sposób, aby jak najwięcej z nich przerosło się w świadome zachowania uczestników zajęć.

Po zakończeniu warsztatów, o ile pogoda na to pozwoli, zapraszamy na ognisko nad Zółtym Stawem. Dzięki wsparciu WFOŚiGW w Szczecinie, w ośrodku powstała ścieżka edukacyjna, która pozwala na samodzielne zdobywanie wiedzy o instalacjach OZE. Zapraszamy do Ostoi Dobrej Energii!

Patrycja ROGALSKA